

КРИЗА ОСВІТИ: СУТНІСТЬ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Подольська Є. А.

*Харківський гуманітарний університет
«Народна українська академія», м. Харків*

Усе реальніше в останні роки стали визнаватися обмеженість і небезпека розвитку людства за допомогою чисто економічного росту і технічної могутності, а також та обставина, що майбутній розвиток більше визначатиметься рівнем культури і мудрості людини. Усе це робить очевидним той факт, що в подоланні кризи цивілізації, у вирішенні найгостріших глобальних проблем людства величезна роль належить освіті.

Криза освіти – складне і об'ємне поняття, аж ніяк не тотожне розпаду і регресові. Його суть полягає в тому, що у всіх країнах, що належать до різних типів цивілізації, освіта виявляє невідповідність тим вимогам, які пред'являються їй нинішнім етапом соціального розвитку, що існує яскраво виражений розрив між освітою з усіма її основними елементами (метою, структурою, змістом, методами навчання) і умовами життя суспільства, які різко змінилися.

Потреба у проведенні кардинальних змін у вищій освіті України зумовлюється такими причинами: зміною пріоритетів у соціокультурній політиці, що відбувається у світі; кризою традиційної, або як її ще називають – класичної моделі освіти; реформаційними процесами, що відбуваються в освітніх системах переважної більшості країн сучасного світу на порозі ХХІ століття; змінами у соціально-політичному і економічному житті держави.

Вплив кризових процесів України розповсюджується і вглиб освітньої системи вищої школи. В змісті освіти проглядається тенденція до зниження рівня знань, не пов'язаних з прагматичними цілями (в сфері науки, культури та ін.); орієнтацій на професії, що пов'язані з глобальними проблемами і не призводять до швидкого економічного ефекту в умовах стихійного ринку (наприклад, вчений дослідник, класичне мистецтво та ін.); рівня функціонування неекономічних освітніх систем. В організаційному плані даний вплив ми пов'язуємо з появою ситуації вторинної соціалізації, збільшенням кількості працюючих студентів.